

CUPRINS

Capitolul 1 **Intervențiile în dezvoltarea carierei. Introducere** 16

- Semnificația muncii de-a lungul timpului 23
- Corelarea muncii cu valoarea 26
- Intervenții sistematice de dezvoltare profesională 28
- Definiții 30
  - Carieră* 30
  - Dezvoltarea carierei* 30
  - Intervenții în dezvoltarea carierei* 30
  - Consilierea în carieră* 31
  - Educația privind cariera* 31
  - Programele de dezvoltare a carierei* 31
- Evenimente importante în istoria intervențiilor în dezvoltarea carierei 31
- Frank Parsons 32
- Intervențiile în dezvoltarea carierei. Tendințe 45
- Deciziile de carieră ca decizii întemeiate pe valori 47
- Dincolo de analiza obiectivă 47
- Asistență în carieră bazată pe consiliere 47
- Un accent mai puternic pe teoriile și intervențiile multiculturală în dezvoltarea carierei 48
- Accent pe roluri de viață multiple 49
- Încorporarea justiției sociale și a sprijinului social activ în intervențiile pentru dezvoltarea carierei 49

Capitolul 2 **Înțelegerea și aplicarea teoriilor despre dezvoltarea carierei** 57

- Teorii ale dezvoltării carierei 58
- Teoria lui Super – „Durată de viață, spațiu de viață” 60
  - Durata de viață* 64
  - Spațiul de viață* 67
  - Concepte de sine* 68
  - Aplicarea teoriei lui Super* 69
  - Factori contextuali care influențează relevanța rolurilor de viață* 73
  - Evaluarea teoriei lui Super* 76
- Anna Roe: Teoria personalității în alegerea carierei 77
  - Evaluarea teoriei lui Roe* 78
- Linda Gottfredson: teoria circumscrierii, compromisului și autocreării 79
  - Stadiul unu: orientarea către mărime și putere* 80
  - Stadiul doi: orientarea către rolurile de gen* 80
  - Stadiul trei: orientarea către evaluarea socială* 80
  - Stadiul patru: orientarea către sinele intern, unic* 81
  - Aplicarea în practică a teoriei lui Gottfredson* 81
  - Evaluarea teoriei lui Gottfredson* 82
- John Holland: teoria tipurilor și interacțiunilor persoană-mediu 83
  - Tipul realist* 84
  - Tipul investigativ* 84
  - Tipul artistic* 85
  - Tipul social* 85
  - Tipul întreprinzător* 85
  - Tipul convențional* 85
  - Congruența* 86

<i>Diferențierea</i>	88
<i>Compatibilitatea</i>	88
<i>Identitatea vocațională</i>	88
<i>Aplicarea teoriei lui Holland</i>	88
<i>Evaluarea teoriei lui Holland</i>	92
John Krumboltz: Teoria învățării aplicată consilierii în carieră	94
<i>SLTCDM</i>	94
<i>Teoria învățării aplicată consilierii în carieră</i>	97
<i>Aplicarea LTCC</i>	98
<i>Evaluarea intervențiilor în dezvoltarea carierei</i>	100
<i>Evaluarea LTCC</i>	100

Capitolul 3 Înțelegerea și aplicarea teoriilor recente despre dezvoltarea carierei 107

Teorii recente	108
Lent, Brown și Hackett: Teoria social-cognitivă a carierei	109
<i>Aplicarea TSCC</i>	111
<i>Evaluarea TSCC</i>	113
Abordarea procesării cognitive a informațiilor	115
<i>Aplicarea metodei PCI</i>	117
<i>Evaluarea PCI</i>	118
Savickas: Teoria construirii carierei	120
<i>Evaluarea teoriei construirii carierei</i>	122
Hansen: Planificarea integrativă a vieții	122
<i>Aplicarea PIV</i>	124
<i>Evaluarea PIV</i>	124
Abordări postmoderne	125
<i>Crearea de narațiuni</i>	125
<i>Contextualizarea dezvoltării carierei</i>	127
<i>Consilierea constructivistă în carieră</i>	129
<i>Teoria haosului aplicată în cariere</i>	131
<i>Evaluarea teoriei haosului aplicată în cariere</i>	133

Capitolul 4 Intervenții adecvate cultural în dezvoltarea carierei 142

Asumpții tradiționale ale teoriilor despre carieră apărute în Statele Unite	146
Modele universale și modele specifice unei culturi	147
Etnocentrism	148
Aculturația	150
Modele de construire a identității	151
<i>Modele de identitate rasială</i>	151
<i>Modele ale identității de gen</i>	154
<i>Modele ale identității homosexuale/ bisexuale/ transsexuale/ neprecizate</i>	157
<i>Persoane cu dizabilități</i>	161
Evaluarea	166

Capitolul 5 Evaluarea și planificarea carierei 179

Legătura între evaluare și procesul de planificare a carierei	182
<i>Pasul 1: conștientizarea nevoii de a lua decizii privind cariera</i>	182
<i>Pasul 2: cunoașterea și/ sau reevaluarea conceptului de sine vocațional</i>	183
<i>Pasul 3: identificarea variantelor ocupaționale</i>	183
<i>Pasul 4: obținerea de informații despre variantele identificate</i>	183
<i>Pasul 5: luarea de decizii provizorii cu privire la ocupațiile existente</i>	184
<i>Pasul 6: alegerea unui traseu educațional</i>	184
<i>Pasul 7: implementarea unei decizii profesionale</i>	184
Obiectivele evaluării	185

<i>Obținerea de informații despre nevoile elevului sau ale clientului</i>	185
<i>Obținerea mai multor informații despre clienți și acordarea de ajutor pentru autocunoaștere</i>	186
<i>Evaluarea schimbării sau a evoluției unui individ sau a unui grup</i>	187
Responsabilitățile și competențele consilierului	188
<i>Dobândirea de cunoștințe generale despre evaluare</i>	188
<i>Dobândirea de cunoștințe aprofundate despre instrumentele folosite</i>	188
<i>Evaluarea instrumentului din perspectiva utilității lui pentru populații diverse</i>	190
<i>Pregătirea corectă a elevilor sau a clienților</i>	191
<i>Administrarea corectă a instrumentelor</i>	192
<i>Interpretarea corectă a instrumentelor</i>	192
<i>Continuarea colaborării cu clienții</i>	193
Evaluări informale	194
Evaluări formale	197
<i>Tipuri de evaluare formală</i>	198
Modalități de administrare a instrumentelor de evaluare	204
Tipuri de rapoarte	206
Selecția instrumentelor	208
Capitolul 6 Informarea și resursele despre carieră	213
Rolul consilierului în furnizarea de date	215
<i>Bariere și stiluri decizionale</i>	216
<i>Informare despre carieră și diversitate</i>	217
Rolul clientului în obținerea datelor	218
Tipuri de date necesare clienților	219
<i>Programe de studii</i>	219
<i>Ocupații</i>	221
<i>Instituții de învățământ</i>	223
<i>Sprrijin financiar</i>	226
<i>Locuri de muncă</i>	227
Alte metode de colectare a datelor	228
Organizarea ocupațiilor	229
<i>Sistemul Holland</i>	229
<i>Harta lumii profesionale</i>	229
<i>Sistemul de clasificare O*Net</i>	230
<i>Grupele profesionale (denumite în prezent naționale) ale Departamentului de Educație al SUA</i>	232
Centrul de carieră	232
Susținerea clienților în transformarea datelor în informații	233
Capitolul 7 Utilizarea tehnologiei în planificarea profesiei și în consilierea în carieră	240
O perspectivă istorică	241
Situația actuală a sistemelor accesibile prin internet	244
<i>Sisteme integrate de planificare a carierei</i>	245
<i>Centre virtuale de carieră</i>	246
<i>Rețeaua socială</i>	247
<i>Aplicații pe telefonul mobil</i>	248
Capabilități ale calculatorului în orientarea profesională	248
Internetul, furnizor de orientare profesională	250
Alegerea unui sistem online de orientare profesională	250
O notă personală în tehnologia de vârf	252
Consilierul și computerul	254
Aspecte legate de consilierea online	258
Capitolul 8 Strategii și tehnici de consiliere în carieră pentru secolul 21	263
Consilierea în carieră dintr-o perspectivă mai largă	265

Consilierea în carieră în secolul 21	266
Elaborarea de strategii de consiliere în carieră pentru secolul 21	268
<i>Oferirea de asistență în carieră bazată pe consiliere</i>	268
<i>Oferirea de suport în consilierea pentru carieră</i>	270
Un cadru dedicat consilierii în carieră	277
<i>Faza de început sau inițială a consilierii în carieră</i>	277
<i>Faza intermediară sau operațională a consilierii în carieră</i>	280
<i>Faza finală sau de încheiere a consilierii în carieră</i>	284
Grupuri de consiliere în carieră	287
Clasificări profesionale ale consilierii în carieră și prestatori de servicii conexe	293

Capitolul 9 Elaborarea, implementarea și evaluarea programelor și serviciilor de dezvoltare a carierei 299

Etape în elaborarea și implementarea unui program de dezvoltare a carierei	301
<i>Etapa 1: definiți populația-țintă și caracteristicile acesteia</i>	301
<i>Etapa 2: stabiliți nevoile populației-țintă</i>	302
<i>Etapa 3: definiți obiective măsurabile, care să satisfacă nevoile existente</i>	304
<i>Etapa 4: stabiliți maniera în care se livrează serviciile de planificare a carierei</i>	306
<i>Etapa 5: stabiliți conținutul programului</i>	307
<i>Etapa 6: stabiliți costurile programului</i>	308
<i>Etapa 7: începeți să vă promovați și să vă explicați serviciile</i>	309
<i>Etapa 8: începeți promovarea și livrarea unui program complex de servicii</i>	309
<i>Etapa 9: evaluați programul</i>	310
Planificarea evaluării	310
Părțile interesate	311
Tipuri de date culese	312
Repere pentru evaluare	313
Metode de evaluare	315
Utilizarea rezultatelor evaluării	317
Blocaje în evaluare	320
<i>Etapa 10: revizuiți programul în funcție de necesități</i>	320
Câteva exemple de programe	321
<i>Exemplul 1: gimnaziu</i>	321
<i>Exemplul 2: liceu</i>	323
<i>Exemplul 3: universitate</i>	326
<i>Exemplul 4: companie</i>	328
<i>Exemplul 5: organizație din comunitate</i>	330

Capitolul 10 Intervenții în dezvoltarea carierei: ciclul primar 335

Prezentare generală a intervențiilor în dezvoltarea carierei realizate în școli	336
Planificarea sistematică și coordonată a programelor de dezvoltare profesională în școli	342
Dezvoltarea carierei în învățământul primar	343
Scopurile intervențiilor în dezvoltarea carierei întreprinse la nivelul învățământului primar	345
Intervenții în dezvoltarea carierei realizate în școlile primare	347
Implicarea părinților	352

Capitolul 11 Intervenții în dezvoltarea carierei în gimnaziu și liceu 374

Gimnaziu/ primii ani de liceu	376
<i>Obiectivele evoluției profesionale pentru elevii din gimnaziu/ primii ani de liceu</i>	378
<i>Intervenții în dezvoltarea carierei în gimnaziu/ primii ani de liceu</i>	379
Liceu	384
<i>Scopuri de dezvoltare a carierei pentru elevii de liceu</i>	389
<i>Intervenții în dezvoltarea carierei în liceu</i>	390
<i>Intervenții în dezvoltarea carierei destinate elevilor care se află în situații de risc</i>	395

Capitolul 12 Intervenții în dezvoltarea carierei: învățământul superior 418

- Nevoile profesionale ale studenților 422
- Evoluția intervențiilor în dezvoltarea carierei la nivelul învățământului superior 425
- Abilități de dezvoltare profesională la vârsta adultă 427
  - Autocunoaștere* 428
  - Explorare educațională și profesională* 428
  - Planificarea carierei* 429
- Intervenții în dezvoltarea carierei întreprinse în învățământul superior: modele, servicii și standarde 431
  - Modele* 431
  - Servicii* 434
  - Standarde* 436
- Administrarea serviciilor dedicate carierei la nivelul învățământului superior 439
- Programa pentru un curs de planificare a carierei 446
  - Scop* 446
  - Obiectivele cursului* 446
  - Sistemul de notare* 447
  - Regulament privind predarea cu întârziere a sarcinilor de lucru* 447
  - Programul cursului* 447
  - Descrierea sarcinilor de lucru* 449
  - Evaluări* 449
  - Termene de predare a sarcinilor de lucru și criterii de notare* 453

Capitolul 13 Intervenții în dezvoltarea carierei: comunitate 455

- Instruire, certificare și autorizare 457
- Competențe 458
  - Coordonare* 458
  - Consultare* 460
  - Rol de promotor* 461
  - Management de caz* 462
- Similitudini și diferențe între contextele comunitare 462
- Cadre de desfășurare a activității consilierilor în comunitate 463
  - Liberă practică* 463
  - Internetul: consilierea online* 465
  - Centrele de sănătate mintală* 465
  - Centrele specializate în abuzul de substanțe* 466
  - Centre de reabilitare* 466
  - Corecție și probațiune* 466
  - Armată* 467
  - Birouri de plasare a forței de muncă și centre de consiliere rapidă* 467
  - Centre de cult* 470
  - Companii și alte organizații* 471

Capitolul 14 Aspecte etice privind intervențiile în dezvoltarea carierei 473

- Dileme etice versus tentații morale 478
- Folosirea principiilor în luarea deciziilor etice 479
- Rolul valorilor în definirea intervențiilor în dezvoltarea profesională 480
- Utilizarea codurilor etice 484
  - Progresul înregistrat în fața dificultăților etice cu care se confruntă consilierii în carieră* 484
  - Sunt toate intervențiile în dezvoltarea carierei guvernate de aceleași standarde etice?* 484
  - Ar trebui să furnizeze servicii pentru carieră cei care nu dețin pregătire și certificare de consilier profesionist?* 486
  - Cum ar trebui să fie utilizat internetul în cadrul intervențiilor în dezvoltarea carierei?* 487
- Standardele etice ale NCDA 488
  - Secțiunea a. Relația profesională* 489

Secțiunea b. Confidențialitate, comunicare privilegiată și intimitate 489
Secțiunea c. Responsabilitate profesională 489
Secțiunea d. Relațiile cu alți profesioniști 489
Secțiunea e. Evaluare și interpretare 489
Secțiunea f. Utilizarea internetului în serviciile pentru carieră 490
Secțiunea g. Supervizare, instruire și educație 490
Secțiunea h. Cercetare și publicare 490
Secțiunea i. Soluționarea problemelor etice 490
Utilizarea unui model decizional etic 492

Anexa A Standardele etice ale asociației naționale pentru formare profesională 497

Anexa B Portofoliul de planificare a carierei și a educației 504

Anexa C Competențele de consiliere în carieră definite de asociația națională pentru formare profesională (NCDA) 511

Anexa D Standardele CACREP (2009) referitoare la dezvoltarea carierei 516

Anexa E Cadrul național de dezvoltare profesională (NCDG) 517

Index 530